Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 399
van **ORRY VAN DE WAUWER**
datum: 14 december 2020

---

aan **LYDIA PEETERS**
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Geïntegreerd investeringsprogramma (GIP) 2021 - Verhoging bruggen Albertkanaal

In november 2020 werd het ontwerp van het GIP van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken voor 2021 vrijgegeven. Hierin worden alle investeringen van de verschillende entiteiten binnen het domein Mobiliteit en Openbare Werken gebundeld om een beter overzicht en vooral een betere afstemming te krijgen.

Graag vraag ik meer informatie over de specifieke investeringen in de verhoging van de bruggen over het Albertkanaal. Alle 62 bruggen over het Albertkanaal dienen immers verhoogd te worden tot een vrije doorvaarhoogte van 9,1 meter. Momenteel zijn niet minder dan 43 bruggen reeds verhoogd en zijn 14 andere bruggen reeds in uitvoeringsfase.

1. Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot de verhoging van de bruggen op het Albertkanaal? Welke einddatum wordt beoogd voor het hele project? In welk budget zal voor deze nodige investering in totaal voorzien worden?
2. Welke inzichten bij het verhogen en bouwen van de reeds vernieuwde bruggen werden opgedaan en meegenomen naar de nog te verhogen bruggen? Zijn er good practices of nuttige werkwijzen die een positieve impact hebben op de latere of nog uit te voeren werken?
3. Welke evoluties en resultaten worden verwacht in 2021 in het project van het verhogen van de bruggen over het Albertkanaal?
4. Welke investering wordt gepland onder GIP-nummer GIP000279/01: beschikbaarheidsvergoeding PPS verhogen bruggen Albertkanaal – fase 1 ter waarde van 4.861.000 euro?
5. Welke investering wordt gepland onder GIP-nummer GIP003114/01: herbouw Hoogmolenbrug Schoten ter waarde van 2.200.000 euro? Wat is de stand van zaken, timing en de concrete planning van het project?
6. Welke investering wordt gepland onder GIP-nummer GIP003241/01: herbouw wegbrug Turnhoutsebaan Wijnegem ter waarde van 16.000.000 euro? Wat is de stand van zaken, timing en de concrete planning van het project?
7. Welke investering wordt gepland onder GIP-nummer GIP003115/01: ondersteuning bij studies en uitvoering in kader van verhogen bruggen Albertkanaal ter waarde van 500.000 euro? Over welke studies gaat het?

8. Welke investering wordt gepland onder GIP-nummer GIP003116/01: diverse kosten verhogen bruggen ter waarde van 2.895.000 euro? Over welke investeringen en kosten gaat het? Graag een overzicht.
9. Welke investering wordt gepland onder GIP-nummer GIP003116/02: diverse kosten verhogen bruggen - onteigeningen ter waarde van 300.000 euro? In welke onteigeningen wordt hiermee voorzien?
10. Welke investering wordt gepland onder GIP-nummer GIP003116/03: diverse kosten verhogen bruggen – relance ter waarde van 5.506.000 euro? Heeft dat extra budget op relance een impact op de beoogde timing en/of uitvoering van de werken?
11. Diverse GIP-investeringen vallen onder gemengde financiering.

    Kan meer uitleg gegeven worden over deze gemengde financiering en de herkomst ervan?
12. Bij de afbraak van de oude bruggen kan ook historisch erfgoed aangetroffen worden, zoals de vondst van de oorspronkelijke brug onder de huidige Theunisbrug in Merksem, die in Wereldoorlog II werd opgeblazen. Met werken aan 62 verschillende bruggen lijkt de kans reëel dat er nog getuigen van de geschiedenis van het Albertkanaal teruggevonden zijn of zullen worden.

    Worden dergelijke vondsten gedocumenteerd of bewaard? Wordt rekening gehouden met de historische waarde van de vondsten en welke gevolgen worden hieraan gegeven?

LYDIA PEETERS
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

ANTWOORD
op vraag nr. 399 van 14 december 2020
van **ORRY VAN DE WAUWER**

---

1. Het project "Verhogen Bruggen Albertkanaal" heeft betrekking op 62 bruggen. Hiervan zijn op vandaag al 43 bruggen voltooid en zijn de werken voor 14 bruggen in uitvoering.

   Momenteel zitten nog 4 deelprojecten in de studiefase:
   - Herbouw Turnhoutsebaanbrug Wijnegem;
   - Herbouw Spoorbrug Herentals-Lier;
   - Verhoging Brug Kempische Steenweg Hasselt;
   - Verhoging Tuikabelbrug Godsheide.

   Eén deelproject, met name de brug over de Kolenhaven in Lummen (zij-arm van het Albertkanaal), staat momenteel on hold. Het plan is om deze brug af te breken, nadat de alternatieve ontsluiting van het industriegebied ENA Lummen is gerealiseerd. Tot op heden is dit nog niet gerealiseerd. Gezien deze brug geen hoogtebeperking vormt op de doorgaande vaargeul van het Albertkanaal maar enkel voor het nog te ontwikkelen achterliggende ENA-terrein, heeft het "on hold" plaatsen van dit deelproject geen enkel nadelig effect op de toegankelijkheid van het Albertkanaal voor de vierlaagse containervaart en het voltooien van het Project Verhogen Bruggen Albertkanaal.

   Van de 14 bruggen waarvoor de bouwwerken in uitvoering zijn, is bovendien reeds bij 6 bruggen de hoogtebeperking weggehaald en is de min. doorvaarthoogte van 9,10 m feitelijk al aanwezig. Men kan dus stellen dat momenteel al op 48 locaties een vrije doorvaarthoogte van min. 9,10 m aanwezig is.

   De Vlaamse Waterweg streeft ernaar om eind 2023 de laatste brug te hebben verhoogd. Daarvoor is voor 2021-2022 nog een budget nodig van 124 miljoen euro.

2. Door te kiezen voor een generieke brug, zijn er naast ruimtelijke en architecturale redenen voor het herhalen van één en dezelfde brug, ook volgende voordelen :
   - Stabiliteitsstudie: door standaardisering van de belastingen en de maatvoering van de brug, kan zeer veel bespaard worden op studiekosten van de brugconstructie. In plaats van voor elke brug een volledige stabiliteitsstudie te doen, kan de stabiliteitsstudie voor meerdere bruggen gebruikt worden. enkel de funderingen zijn dan nog maatwerk (want afhankelijk van de draagkracht van de ondergrond)
   - Beperking meerwerken: op basis van geleerde lessen uit de eerste generieke brugprojecten op vlak van uitvoeringsproblemen en meerwerken, kunnen lessen getrokken worden die uiteindelijk leiden tot het bijsturen van lastenboeken voor de volgende bruggen. Uiteindelijk leidt dit tot minder onvoorziene meerwerken in de volgende brugprojecten
   - Standaardisering van beheer en onderhoud:
     - De bruggen worden zodanig gebouwd dat slechts 2 mobiele onderhoudsgondels voor inspectie en werken boven de waterweg aangekocht zijn die ingezet kunnen worden op alle bruggen
     - Bereikbaarheid en inspecteerbaarheid van de constructie-elementen wordt doordacht en toegepast op alle bruggen. Op basis van de vaststellingen bij de eerste bruggen die gebouwd werden, werden optimalisaties aan de

ontwerpen van de volgende bruggen doorgevoerd (geleerde lessen toepassen op volgende ontwerpen)
- gebruik van zelfde wisselstukken, corrosiebescherming (verfsysteem op het staal) voor alle bruggen
- clusteren van onderhoudswerken leidt tot efficiëntiewinst en dus lagere onderhoudskost

Voor de herbouw van de bruggen over het Albertkanaal werden 15 bruggen herbouwd via Publiek Private Samenwerking. De beide PPS-contracten zijn opgemaakt volgens de standaardcontracten van De Werkvennootschap (voorheen Via Invest) voor Missing – Link projecten in Vlaanderen. Bij opmaak van het lastenboek/contract is vertrokken vanuit de documenten van het meest recente voorgaande PPS-infrastructuurproject, en wordt bijgestuurd op basis van de geleerde lessen van vorige (incl. nog lopende) projecten. Voor PPS Bruggen Albertkanaal-Cluster 2 is dit ook gebeurd. Een voorbeeld is dat in Cluster 2 de eisen m.b.t. beperking van scheepvaarthinder bij afbraakwerken van bruggen een stuk scherper gesteld zijn o.m. op basis van desbetreffende ervaringen bij Cluster 1.

Op basis van de ervaringen bij het offertetraject van PPS Cluster 1, is de uitvraag van door de kandidaat-aannemers op te geven offertedocumenten gerichter en scherper gesteld, zodat de offertekosten voor de kandidaten beperkt kon worden.

3. In de loop van 2021 wordt de voltooiing van volgende brugprojecten verwacht: Theunisbrug, brug Massenhoven, bruggen E314 Lummen, spoorbrug Kuringen.

   Daarnaast wordt verwacht de volgende bruggen te kunnen openstellen voor het verkeer: brug Oelegem II, Brug Herentals-Herenthout, brug Meerhout-Vorst, Brug Beringen, Brug Lummen.

   Tevens wordt verder gewerkt aan de volgende brugprojecten: Hoogmolenbrug brug Paal-Tervant, brug Kuringen (allen PPS2), brug Viversel, spoorbrug Genk, brug Godsheide.

   De volgende aanvragen voor het bekomen van een omgevingsvergunning worden ingediend: Verhogen brug Hasselt en de herbouw Turnhoutsebaanbrug te Wijnegem.

   De verwachting is dat door het departement Omgeving de omgevingsvergunning voor de volgende brugprojecten worden afgeleverd: Turnhoutsebaanbrug te Wijnegem, Spoorbrug Herentals-Lier, Brug Hasselt.

   Tot slot kan meegegeven worden dat dit jaar de aanbestedingsprocedure van de volgende brugprojecten wordt opgestart/afgerond: Herbouw spoorbrug Herentals-Lier; verhogen brug Godsheide, bouw 1ste fase brug Turnhoutsebaan, brug Hasselt.

4. Dit betreft de afbetaling van de investeringskost van een eerste cluster van 7 te herbouwen bruggen over het Albertkanaal, die via een DBFM contract in de markt werd geplaatst. Deze werken zijn inmiddels voltooid.

5. Dit budget wordt aangewend voor de heraanleg van wegenis in de omgeving van zowel de nieuwe als de oude Hoogmolenbrug (verschillende locaties) ten noorden van het Albertkanaal teneinde het verkeer op een veilige en vlotte wijze van de oude naar de nieuwe Hoogmolenbrug af te wikkelen. Daarnaast omvat deze investering ook de afbraak van de oude Hoogmolenbrug.

   Deze werken dienen afgerond te zijn in het najaar van 2022, gezien dan de nieuwe Hoogmolenbrug in dienst wordt genomen. De start van de werken is voorzien voor het najaar van 2021.

6. Deze investering zal aangewend worden voor de herbouw van de Turnhoutesebaanbrug te Wijnegem, waarbij in een eerste fase een nieuwe wegbrug zal worden gebouwd 350m te westen van de bestaande brug.

   Heden wordt de aanvraag voor het bekomen van een omgevingsvergunning opgemaakt, waarna deze kan worden ingediend. Eind 2021 wordt de omgevingsvergunning verwacht, waarna begin 2022 de werken kunnen starten. Het einde van de werken is voorzien voor eind 2023.

7. Het betreft hier studiewerk voor de herbouw van de nog aan te besteden bruggen: Spoorbrug Herentals-Lier, brug Hasselt, brug Godsheide en brug Turnhoutsebaanbrug. Het betreft in hoofdzaak ondersteuning in de opmaak van de aanbestedingsdocumenten de aanvragen voor het bekomen van de omgevingsvergunningen.

8. Dit budget is provisioneel en toepasbaar voor de bruggen in uitvoering en zal in hoofdzaak worden aangewend om contractuele engagementen in lastenboeken na te komen ten einde de werken te kunnen voltooien. Het gaat dan in hoofdzaak om onvvorziene werken, herzieningen van inschrijvingsprijzen, keuringen, proeven, verzekeringen, ect. Daarnaast gaat het ook om kosten inzake openbare verlichting. Deze werken worden door de netbeheerders uitgevoerd.

9. Het betreft hier een provisioneel budget voor het vergoeden van tijdelijke innames van privaat domein, die nodig zijn voor het verhogen van de bruggen te Hasselt. Het betreft hier geen definitieve innames.

10. Zie het antwoord op deelvraag 8.

11. Voor een groot aantal projecten wordt een beroep gedaan op andere financieringsbronen, zoals in hoofdzaak Europese subsidies, cofinanciering met andere entiteiten …

12. Tijdens het voortraject wordt in de archieven gezocht naar restanten van oudere bruggen, en wordt gericht ook explosievenonderzoek gedaan voor zover de betrokken locatie daarvoor in the picture komt. Daarnaast is ook standaard een archeologisch onderzoek voorzien. Vondsten bij archeologisch onderzoek, alsook historisch waardevolle ontdekkingen bij vooronderzoek of werken worden in voorkomend geval gedocumenteerd en bewaard, en kunnen desgevallend ter beschikking gesteld worden van musea, heemkundige verenigingen e.d.